

14. Мальцева А.О., Бухкало С.І., Іглін С.П., та ін. Загальні умови процесів кристалізації цукру. Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я: тези доповідей XXVIII міжнародної науково-практичної конференції MicroCAD-2020, 28-30 жовтня 2020 р.: Ч. II./за ред. проф. Сокола Є.І. – Харків: НТУ «ХПІ», с. 233.

15. Ольховська В.О., Кравченко О.С., Бухкало С.І. Складові алгоритму пошуку раціональних закономірностей роботи обладнання. Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я: тези доповідей XXVIII міжнародної н-практичної конференції MicroCAD-2020, 28-30 жовтня 2020 р.: Ч. II./за ред. проф. Сокола Є.І. – Х.: НТУ «ХПІ», с. 249.

16. Бухкало С.І., Земелько М.Л. Дослідження впливу деяких технологічних параметрів на реологічні характеристики різновидів шоколадних глазурей. Вісник Національного технічного університету «ХПІ». 2021. №1(1361). С. 62–70.

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНИХ ФАХІВЦІВ

Косс А.М., Овсяннікова Т.О.

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», м. Харків, Україна, e-mail: andreykoss8352@gmail.com

Однією з актуальних задач із підготовки фахівців з хімічної технології харчових продуктів та косметичних засобів є розвиток не тільки професійних навичок, але й гнучких «soft skills». Їх формування у інформаційний вік є не тільки мірилом успіху, але і важливим аспектом збереження психічного здоров'я у майбутніх фахівців під час їх професійної діяльності. Вже на етапі співбесіди їх наявність допомагає збільшити ефективність комунікації з роботодавцем і підвищити свої шанси на отримання роботи, для якої Ви дійсно підходите. Прищеплення студентам умінь та навичок для збереження психічного здоров'я є важливим аспектом з модернізації й креативної трансформації сучасної вищої освіти [1, 2].

Можна зазначити, що після спілкування зі студентами різних напрямів, було з'ясовано, що багато хто сприймає психічну норму за психічне здоров'я, що не є одне й саме. До психічно нормальних відносяться як особистості з прикордонними розладами особистості, так і невротики, яких досить високий відсоток серед студентів. У процесі навчання необхідно формувати психологічну стійкість, яка присутня і в період стресів. Стрес повинен виступати в якості мобілізації, а психологічна стійкість з'являється через набуття знань, вмінь та навичок. Важливий аспект – це підготовка до практичної діяльності.

Для набуття психічного здоров'я необхідно розуміти природу стресу. Стрес завжди виникає, коли організм перевищує особисті й соціальні ресурси,

тобто під час мобілізації, при роботі у режимі багатозадачності. Для підвищення особистісної ефективності і більш ефективного кар'єрного росту необхідно виходити із зони комфорту, що веде до стресу і розбалансуванню нервової системи. Набуття психічного здоров'я починається в першу чергу з володіння базовими навичками психіки, емоції повинні бути адекватні та гнучкі, при цьому повинна бути постійна натхненність особистості майбутнього фахівця, яка підвищує рівень його майстерності. Необхідно формувати у студентів адекватну самооцінку, яка підвищує стійкість до стресу та відчуття особистісних кордонів, що дозволяє будувати здорові стосунки з оточуючими. Психічне здоров'я засвідчується у студентів, коли вони застосовують свої знання у житті, тобто необхідно викладати знання так, щоб студенти бачили, як вони їх можуть використовувати у реальному бутті, оцінюючи результати свого навчання. Інформація, яку студенти не можуть застосувати, викликає менший інтерес і швидше забувається, а це, у свою чергу, знижує ефективність навчального процесу. Для набуття психічного здоров'я студентам необхідно створювати необхідні умови, розвивати впевненість у собі і в своїх знаннях. Основний ресурс для залучення уваги до курсу – це створення інтересу, що підвищує ефективність навчання. Психічне здоров'я – це в першу чергу напрацьована навичка, яка дозволяє стати ефективніше не тільки індивіду, але й колективу, в якому він знаходиться.

Ми вважаємо, що важливий аспект навчання – це наявність можливостей студентам на більш молодших курсах застосовувати отримані знання як у вузі, так і на виробництвах під наглядом кваліфікованих фахівців підприємств. Впровадження в програму предметів, знання з яких, в першу чергу, роботодавці хотіли б бачити в майбутніх фахівцях, які будуть працювати на підприємствах. Необхідно давати пріоритет при рівних умовах тим фахівцям при працевлаштуванні, які вивчали дані курси у вузі, в цьому процесі різко зростає роль спеціальних кафедр як осередків формуючих психічне здоров'я у студентів.

На нашу думку важливим аспектом навчання повинна бути організація екскурсій по підприємствах і безпосередньо проведення на їх базі спільного навчального процесу. Нами було опрацьовано ринок вакансій по сайту work.ua по Україні, середня зарплата технолога харчового виробництва на 18.10.2021 року склала 18500 грн, а фармацевта-провізора – 14000 грн [3, 4]. Роботодавці вимагають від своїх працівників досвід роботи. Випускники вузів не мають потрібного для роботодавця досвіду. Ця проблема протягом багатьох років не вирішується. Через розвиток технологій, підвищення конкуренції дана проблема набуває ще більшої актуальності. Ми бачимо її вирішення, для цього необхідно будувати між підприємствами та навчальними закладами більш тісний контакти в рамках працевлаштування та використання майбутніх фахівців. На нашу думку, дуже важливим аспектом виступає організація спільної роботи вузів з підприємствами, які у своїх вакансіях вказують, що крім вищої освіти їм необхідні фахівці з досвідом роботи від року до п'яти.

Відсутність досвіду за фахом ускладнює працевлаштування молодого фахівця та подальше кар'єрне зростання.

Необхідно організовувати екскурсії на ярмарки вакансій не тільки для старших курсів, а також для студентів, які тільки почали навчання у вузі, що в свою чергу буде формувати психологічну готовність до навчального процесу. Дана технологія дозволяла б студентам фактично бачити процес реалізації знань та навичок на підприємствах вже на початкових курсах навчання у вузі, стимулюючи як інтерес до навчання, так і ефективність навчання у вузі в цілому. Також варто відзначити, що важливим аспектом виступає кафедра, тобто її бачення, що саме необхідно для фахівця, якого вона готує. Кафедра виступає в ролі наставника, який направляє на більш точкове отримання знань, без викладачів спостерігається розпилення уваги, що веде до зниження ефективності навчального процесу. Спостерігається взаємодія трьох осіб: студента, представника кафедри і роботодавця, який фактично є замовником, сплачуючи технологу за його роботу. За рахунок цієї взаємодії і формується атмосфера у навчальній групі, забезпечуючи творчо-психологічний клімат.

Література

1. Косс А. М., Костиця І. В. Прищеплення студентам умінь та навичок для здобуття психічного здоров'я. *Креативний простір*. 2021. № 2. С. 40-41. URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/51573> (дата звернення: 15.10.2021).

2. Косс А. М., Костиця І. В. Психологічні компоненти особистості майбутнього лідера. *Україна і світ: гуманітарно-технічна еліта та соціальний прогрес* : матеріали міжнар. наук.-теорет. конф. студ. і аспірантів, 14-15 квіт. 2021 р. / ред. кол. В. М. Скляр [та ін.] ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". Харків, 2021. С. 220-222. URI: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/52955>. (дата звернення: 15.10.2021).

3. Середня зарплата технолога харчового виробництва в Україні станом на 18.10.2021 року. *Work.ua*. URL: <https://www.work.ua/jobs-технолог+харчового+виробництва/> (дата звернення: 18.10.2021).

4. Середня зарплата фармацевта в Україні станом на 18.10.2021 року. *Work.ua*. URL: <https://www.work.ua/jobs-фармацевт/> (дата звернення: 18.10.2021).